

A múlt, a jelen és a jövő fegyverei

HADITECHNIKA

2015/6

XLIX. évfolyam 6. szám

Ára 520 Ft

A német légierő Eurofighter harci repülőgépe

→ Éves előfizetési díj 3120 Ft

9 770230 689108 15006

A Haditechnika folyóirat 2015. évi 6. számának tartalomjegyzéke és összefoglalói

TANULMÁNYOK

- Dr. Végh Ferenc: Harckocsik a grozniji harcokban VI. rész** 2. o
Az első csecsen háború 1994. december 11-én tört ki az Orosz Föderáció hadereje és az Észak Kaukázusban fekvő Csecsenföldön működő irreguláris katonai csoportosulások között. A köztársaság fővárosát, Groznijt védő harcosok létszáma tízezer főre volt tehető. Groznij ostroma különösen tanulságos volt a harckocsizó fegyvernem városi harcokban vívott harctevékenysége szempontjából. E harcok során bevetésre került a gázturbinás T-80 harckocsi is.
Kulcsszavak: első csecsen háború, városarc, harckocsi
The first Chechen war broke out on 11 December 1994 between the armed forces of the Russian Federation and the irregular military trooping acted in Chechnya located in the Northern part of the Caucasus. The strength of the fighters defended Grozny, the capital of the republic was about ten thousand. The siege of Grozny was particularly instructive concerning combat action of the tank branch in urban warfare. During these battles, the T-80 tank powered by gas turbine was also put into action.
Keywords: the first Chechen war, urban warfare, tank
- Dr. Klemensits – Dr. Hajdu – Sárhidai: Hadseregreform és katonai modernizáció Kínában: a Népi Felszabadító Hadsereg a 21. században II. rész** 6. o
Nemzetközi befolyásának növekedésével párhuzamosan Kína katonai erejének megerősítésére is jelentős figyelmet fordít. A stabil gazdasági háttér lehetővé tette az 1990-es évektől a világ legnagyobb haderejének szervezeti, doktrinális megreformálását és technikai fejlesztését, melynek következtében mára, a Népi Felszabadító Hadsereg a világ élvonalába került. Bár az ország valós katonai potenciálját nehéz felbecsülni, néhány éven belül Kína már az Egyesült Államok számára is komoly kihívást és ellensúlyt fog jelenteni.
Kulcsszavak: hadseregfejlesztés, katonai modernizáció, Kína, Népi Felszabadító Hadsereg.
According to China's increasing international influence, the country makes great efforts to boost its military power as well. From the 1990s, the stable economy permitted the organizational, doctrinal reforms and the technical developments of the world's largest military force to be achieved, which resulted in by now that the People's Liberation Army rank among the most powerful armies. Although the country's real military potential is difficult to estimate, but in a few years, the Asian country will present a formidable challenge and counterweight for the United States too.
Keywords: development of the armed forces, military modernization, China, People's Liberation Army

NEMZETKÖZI HADITECHNIKAI SZEMLE

- Kelecsényi István: Húsz éves az Eurofighter/Typhoon II. rész** 13. o
Az európai NATO országok nemzetközi vállalkozása fejlesztette ki a Panavia Tornado harci repülőgépet. Az új európai harci repülőgéppel szemben támasztott három főbb követelmény: együléses és többfeladatú típus legyen, kiemelkedő manőverező képességgel. A 2 Mach maximális sebességre és szupercirkálásra képes, jellemzően kompozit anyagokból épített repülőgép 1986-ban repült először.
Kulcsszavak: többfeladatú harci repülőgép, európai hadiipar
The Eurofighter Typhoon fighter aircraft has been developed by an international consortium of European NATO countries. Let it be single seater and multirole with outstanding manoeuvrability; these were the three main requirements for the new European fighter aircraft. The aircraft capable of flying at max. speed of 2 Mach and super cruising and built from composite material typically, made its first flight in 1986.
Keywords: multirole fighter aircraft, European defence industry
- Vincze Gyula: A Mowag Piranha-5 kerekes páncélozott harcjármű** 21. o
A Mowag GmbH Piranha 5 kerekes páncélozott szállító harcjárműve 13 t hasznos terhelésű, integrált védelemmel – moduláris túlélési rendszerrel – ellátott kerekes harcjármű. Moduláris kompozit páncélzata védelmet nyújt a tűzérségi gránátok repeszai, a rakéta-meghajtású gránátok, valamint a 30 mm-es páncéltörő lövedékek ellen. Különböző fegyvermodulok szerelhetők fel rá, távirányított fegyverállvánnyal vagy toronnyal, a 12,7 mm-es géppuskától a 105 mm-es ágyúig. Futóműve hidropneumatikus, állítható magasságú. Különböző változatai: csapatszállító, tűztámogató, parancsnoki, műszaki, mentő-vontató, sebesültszállító, stb.
Kulcsszavak: Piranha 5, páncélozott szállító harcjármű, dán haderő

The wheeled armoured personnel carrier Piranha 5 manufactured by the Mowag GmbH is a wheeled fighting vehicle with load capacity of 13 tons, having integrated defence, i.e. modular survival system. Its modular composite armour defends the vehicle against fragmentations of artillery shells, rocket-propelled shells and 30 mm armour piercing shells. The vehicle can be equipped with several weapon modules from 12,7 mm machine gun to 105 mm gun mounted on remotely controlled weapon frame or turret. It has a hydropneumatic suspension system, height is adjustable. Several variants of the vehicle are available, like troop transport, fire support, command, engineering, rescue-recovery, medical evacuation vehicle etc.

Keywords: Piranha5, armoured personnel carrier, Danish army

ŰRTECHNIKA

Aranyi László: A Dream Chaser űrrepülőgép

25. o

A magánűrhajók építésének versenyében a Sierra Nevada Corporation (SNC) – a többiekől eltérő fejlesztési utat választva – űrrepülőgép elkészítésén fáradozik. Az újrafelhasználható űrhajó az induláskor hagyományos hordozórakéta csúcán foglal helyet, a leszálláskor repülőgépként tér vissza, a világ bármelyik repülőterének kifutópályájára. Habár mérete a NASA korábbi űrrepülőgépekéé csupán negyede, mégis hét személy szállítására alkalmas akár a Nemzetközi Űrállomáshoz, akár más űrbeli rendszerekhez. Első várható startja 2016. november 1-re van tervezve.

Kulcsszavak: magánűrhajó, űrrepülőgép, NASA, Sierra Nevada Corporation

Having selected a different direction of development in competition to build private spaceship, the Sierra Nevada Corporation (SNC) devotes all its effort to creating a spacecraft. During launch the reusable spacecraft is located on the top of the conventional carrier rocket, and during landing it returns as an aircraft to the runway of any airport of the world. Although its dimensions is only one fourth of those of the NASA's earlier space shuttle, nevertheless it is capable of transporting seven persons either to the International Space Station or to other space systems. The planned date of its first start is 1 November 2016.

Keywords: private spaceship, spacecraft, NASA, Sierra Nevada Corporation

HAZAI TÜKÖR

Végvári Zsolt: A Smart Energy koncepció és eszközei a CL15 logisztikai gyakorlaton

30. o

Napjainkban egyre hangsúlyosabbá válik a katonai műveletek energiaellátásának racionalizálása. Műveleti területeken jelenleg jellemzően aggregátorok biztosítják a települt katonai erők villamos energiaellátását, de ez a modell hosszú távon energiahatékonysági és energiabiztonsági szempontból is kudarcra van ítélve. A megújuló energiaforrásokat is hasznosító „okos” energiatermelő és menedzsment rendszerek elterjedése a védelmi szférán belül is elkerülhetetlennek látszik. Az új típusú berendezéseket már tesztelik a katonai körülmények között, és a Magyarországon megrendezett CL15 gyakorlaton is megjelentek.

Kulcsszavak: CL15, megújuló energiaforrások, energiamedzsment

Nowadays, rationalization of energy supply of military operation is more and more emphasized. For the time being, on the areas of operations electric power is basically provided for military forces deployed by motor-generator sets, but in the long run this model will be defeated, as far as energy efficiency and energy safety are concerned.

Spreading smart power producing and managing systems exploiting renewable energy too, seems to be inevitable even in the defence sphere. Equipment of the new kind are being tested under military circumstances already, and they also appeared in the exercise CL15 organized in Hungary.

Keywords: CL15, renewable energy, energy management

HADITECHNIKA-TÖRTÉNET

Dr. Hajdú Ferenc – dr. Hegedűs Ernő – Fröhlich Dávid: Lovassági ágyúval a harcok ellen I. rész

35. o

A sereglovasság a magyar haderő szerves részét képezte 1938-1945 között. A második világháború lovas magasabb egységeinek tüzérségi támogatásra lóvontatású hegyi ágyúkat is alkalmaztak. A lovas tüzérsztyál 3 fogatolt üteggel, egyenként négy-négy könnyű ágyúval tevékenykedett. Haditechnikai eszközeik fejlesztésében jelentős szerephez jutott a Haditechnikai Intézet. 1931–1942 között egy ún. huszárágyú, majd az ebből tüzelhető lőszer kifejlesztését kezdték meg a HTI-nél. A háború során, az 1. huszáradosztály harcaiban eredményesen szerepelt a huszárágyú.

Kulcsszavak: Haditechnikai Intézet, fogatolt hegyi ágyú, huszárágyú, lőszerfejlesztés, sereglovasság

Between 1939 and 1954, the army cavalry formed an integral part of the Hungarian armed forces. Horse-drawn mountain guns were also used to provide artillery support for horse higher-level units during World War II. A horse artillery group acted with 3 horse batteries having 4 light guns in each. The Institute of Military Technology (IMT) played a significant role in development of their equipment. Between 1931 and 1942, development of a so-called cavalry gun and ammunition for it was launched at the IMT. During the war, the 1st Cavalry Division effectively used the cavalry gun in the battles.

Keywords: Institute of Military Technology, horse-draw

- Sebők István: A Haditechnikai Intézet és a Mechanikai Művek szakemberei által közösen kifejlesztett repesz- kumulatív aknagránát** 40. o
- A Magyar Néphadsereg által az 1970-es évektől általánosan használt 82 mm-es szovjet aknagránát alkalmatlan volt a páncélozott célok leküzdésére. A cél egy olyan magyar aknagránát kifejlesztése volt, amely alkalmas erre a feladatra, egyúttal automata és hagyományos aknavető gránátjaként is alkalmazható. Az új repesz-kumulatív aknagránát fejlesztését a Haditechnikai Intézet és a Mechanikai Művek szakemberei közösen végezték. A 100 mm páncélatütésű új magyar gránát típusmegnevezése 82 mm-es BEKM repesz-kumulatív aknagránát lett.
- Kulcsszavak:** repesz-kumulatív aknagránát, Haditechnikai Intézet, Mechanikai Művek
- The 82 mm Soviet mortar bomb commonly used by the Hungarian People's Army from the 1970s was unsuitable for destroying armoured targets. The aim was to develop a Hungarian mortar bomb suitable for this purpose, and at the same time for using as a projectile of automatic and conventional mortars. Development work on the new fragmentation-cumulative shell was jointly carried out by the specialists of Institute of Military Technology and the company Mechanikai Művek. The new Hungarian shell capable of piercing armour of 100 mm thickness became known as 82 mm BEKM fragmentation-cumulative mortar shell.
- Keywords:** fragmentation-cumulative mortar shell, Institute of Military Technology, company Mechanikai Művek
- Farkas Zoltán: Úszóképes páncélozott harcjárművek a kezdetektől napjainkig II. rész** 43. o
- A páncélozott járművek irodalma, különösen a harckocsikat illetően, igen gazdag. A különböző szempontok alapján összeállított típusismertető könyvek és az enciklopédiák azonban igen szűkösen foglalkoznak az úszásra képes kerekes, vagy lánctalpas páncélozott harcjárművekkel. Jelen tanulmány az úszó harcjárművek legismertebb típusait tekinti át.
- Kulcsszavak:** úszó harcjármű, úszó harckocsi, II. világháború, magyar harcjárműfejlesztés
- The literature on armoured vehicles, particularly on tanks, is very abundant. In the books and encyclopaedias compiled on the basis of different standpoints, however, there are hardly anything about wheeled or tracked armoured amphibious vehicles. This study gives an overview on well-known types of fighting vehicles with amphibious capabilities.
- Keywords:** amphibious fighting vehicles, amphibious tank, World War II, Hungarian fighting vehicle development
- Schmidt László: Harcjármű roncsok Budapesten 1945-ben IV. rész** 47. o
- Budapest ostroma után a város területén maradt páncélosokat, illetve kilövésük helyszínét mutatja be a cikksorozat. A korabeli fotókon megfigyelhetőek a páncélosok környezetében látható házak. A pontos beazonosítását a napjainkban a helyszínről készített fotók segítik elő.
- Kulcsszavak:** II. világháború, Budapest ostroma, páncélozott harcjárművek
- This series of articles deals with armoured vehicles remained in the area of the city Budapest after its siege, and the scene they were shot up. Buildings around the vehicles can be seen in the pictures of the age. Photos taken of the scene nowadays help correct identification of them
- Keywords:** World War II, the siege of Budapest, armoured combat vehicle
- Hatala András: Egyedi töltényfejlesztések Magyarországon az 1920–1945 közötti időszakban II. rész** 50. o
- A tanulmányosorozat nyom nélkül eltűnt magyar töltényfejlesztéseket mutat be. A kutatás jelentősége a lőszeres szakma számára a megmaradt alkatrészek azonosításában mutatkozik. Viszont a fejlesztési témák messzebbre szemlélése rámutat arra a szellemi tőkére és eredeti törekvésekre, és ami gyakran sokkal távolabbra mutatott a korszak és az ország lehetőségeinél.
- Kulcsszavak:** magyar hadiipar, lőszer, töltény, Haditechnikai Intézet
- This study series deals with Hungarian cartridge developments vanished without a trace. Identification of detail parts remained is of importance for ammunition business. However, taking a longer-term look at development topics one can see intellectual capital and genuine efforts often pointing much beyond the possibilities of the era and the country.
- Keywords:** Hungarian defence industry, ammunition, cartridge, Institute of Military Technology
- Kovács Béla: A V.401–V. és 402–V.445 Héják, a repülő próbapadok** 54. o
- A 70 db Reggiane Re 2000 Falco I. (magyar megnevezés: Héja) vadászgép vásárlására kötött olasz–magyar szerződés a gép Magyarországon történő licencgyártására vonatkozó megállapodását is tartalmazta. Felmerült, hogy a Héja magyar gyártású motorral és fegyverzettel szerelve kerüljön átadásra, majd gyártásra. A V.401–V. és a 402–V.445 Héja vadászrepülőgépek egyfajta „repülő próbapadként” szolgáltak a Magyar Királyi Légierő Héja vadászgép-rendszeresítésének, majd –gyártásának folyamata során. A sorozatgyártáshoz szükséges, a WM 14B motor beépítési próbáit a V.401-en és a V.445 végezték, míg a Gebauer 12,7 mm űrméretű ikergéppuskával végzett fegyverpróbákra a V.402 jelű gépet használták. A három gép átalakításai hatékonyan segítették MÁVAG Héja M típus végleges kialakítását.
- Kulcsszavak:** Reggiane Re 2000 Falco I., MÁVAG Héja, Weiss Manfred Repülőgép- és Motorgyár RT.
- The Italian-Hungarian contract on buying 70 pieces of Reggiane Re 2000 Falco I. (Hungarian name: Héja) fighter aircraft included also an agreement on licence production of the aircraft in Hungary. It has been suggested to hand over and produce the Héja aircraft with Hungarian-made engine and armament. In the process of entering into

service and then manufacturing the Héja fighter aircraft of the Royal Hungarian Air Force, the V.401 and V.402 of the Héja served as a kind of 'flying test-bed'. As far as tests necessary for serial production are concerned, installation tests of the WM 14B engine were carried out on V.401 and V.445, while for armament test on 12,7 mm Gebauer twin machine gun the aircraft marked V.402 was used. Reconstructions made on the three aircraft effectively assisted finalizing the MÁVAG Héja M type of the fighter.

Keywords: Reggiane Re 2000 Falco I., MÁVAG Héja, Weiss Manfred Aircraft- and Engine Factory Inc

Czirók Zoltán: A „Zeffiro”-akció, avagy pünkösdi támadás a parenzói támaszpont ellen – 1916 61. o

Olaszország haditengerésze és az osztrák-magyar flotta az I. világháború során kiterjedt csatározás folytatott az Adriai-tengeren. A Monarchia tengerészeti repülőerei Parenzo városának repülőállomásáról felszállva bombatámadást intéztek stratégiai fontosságú olasz célpontok ellen, ezért 1916 folyamán a velencei torpedónaszád-flottilla parancsnoka egy hajórajt szemelt ki arra, hogy elpusztítsa ezt a bázist. Az akciót, amelyet Pünkösöd hétfőjén kívántak végrehajtani a ZEFFIRO torpedóromboló vezette.

Kulcsszavak: I. világháború, osztrák-magyar flotta, hidroplán, Parenzo, ZEFFIRO torpedóromboló
During the World War I, the Navy of Italy and the Austro-Hungarian fleet were engaged in extensive battle on the Adriatic Sea. Having taken off from the aircraft station of the city Parenzo, the naval air forces of the Monarchy delivered bomb assault against Italian targets of strategic importance, and for this reason, in 1916 the commander of the Venetian torpedo boat fleet assigned a flotilla to destroy this base. The mission planned to be conducted on Whit Monday was headed by the torpedo boat destroyer ZEFFIRO.

Keywords: the World War I, Austro-Hungarian fleet, seaplane, Parenzo, torpedo boat destroyer ZEFFIRO

Horváth Zoltán: Az osztrák-magyar építésű „kínai” cirkálók története 66. o

Kínában a haditengerészet hajóállományának megújítására 1910-ben egy hétéves modernizációs programot indítottak. Miután a kínai hajógyárak felszereltsége nem volt megfelelő nagyobb hadihajók építésére tíz kisebb hajót rendelt az Osztrák-Magyar Monarchia gyáraitól, majd 1913 szeptemberében megrendelték az első nagy hadihajóikat is, három könnyűcirkálót, és egy úgynevezett nagycirkálót, melyek megépítésére a monfalconei üzem kapott megbízást.

Kulcsszavak: I. világháború, Osztrák-Magyar Monarchia hadiipara, monfalconei hajógyár, „kínai” cirkálók
A 7-year modernization programme was launched in 1910 in China to renew the vessel stock of the Navy. Since the Chinese shipyards were furnished unsuitably to build bigger warships, ten smaller vessels were ordered from the factories of the Austro-Hungary; later on, in September 1913 the first large battleships, three light cruiser and a so-called big cruiser were ordered from the shipyard at Monfalcone.

Keywords: World War I, armaments industry of the Austro-Hungary, the Monfalcone shipyard, 'Chinese' cruisers

Sárhidai Gyula: A „kínai” cirkálók gyártásának körülményei 68. o

A Monfalcone-i Cantiere Naval Triestino gyár a kínai haditengerészet számára 1911-ben kezdte el a LUAN TUAN torpedóromboló építését. Ez 1914 nyarán elkészült, de a háború miatt már nem adták át Kínának. Később WARASDINER néven besorolták az osztrák-magyar flottába. A kínaiak 1912-ben rendeltek meg 3 db kiscirkálót, a nagy cirkálóra pedig 1913-ban kötötték meg a szerződést, ám építésük 1915-ben leállt. Az utolsónak rendelt 4 db TÁTRA osztályú rombolóból kettőt kezdtek el, a munka 1918-ban állt le.

Kulcsszavak: Osztrák-Magyar Monarchia, Cantiere Naval Triestino hajógyár, „kínai” cirkálók
The shipbuilding company Cantiere Naval Triestino at Monfalcone began building the LUAN TUAN torpedo boat destroyers for Chinese Navy in 1911. It was finished in Summer 1914, but due to the war it as not handed over to China. Later on, it was listed on the Austro-Hungarian fleet under the name of WARASDINER. The Chinese ordered three small cruiser in 1912, and the contract on a big cruiser was concluded in 1913, however building them was stopped in 1915. Building two of four TATRA class destroyers ordered lastly was begun, and work was stopped in 1918.

Keywords: Austro-Hungary, shipbuilding company Cantiere Naval Triestino, 'Chinese' cruisers

Ocskay István: Az amerikai AAF Tank and Ordnance War Memorial Museum 69. o

Az AAF Tank and Ordnance War Memorial Museum a Virginia állambeli Danville városában található. A múzeumban nemcsak harckocsik, harcjárművek és tüzérségi eszközök találhatóak, hanem egyenruha, sisak, sapka, fejtámla, jelvény, kitző és felvarró gyűjteménnyel is rendelkeznek. Látható itt az M115 mm-es nehéztarack, az M56-os harckocsi, az M108-as önjáró tarack, az M247-es önjáró légvédelmi géppágyú, az M60A1E1-es, M4-es Sherman, illetve az M48-as, és M60-as harckocsik, továbbá az M113-as lövészpáncélos is.

Kulcsszavak: harckocsi-múzeum, harcjármű, tüzérségi eszköz, USA

The AAF Tank and Ordnance War Memorial Museum locates in the city of Danville, Virginia. Not only tanks, fighting vehicles and artillery pieces are exhibited in the museum, but a large collection of uniforms, helmets, hats, face shields, badges, name-tags and patches can be found on display. Visitors can also see there M115 heavy howitzer, M56 tank, M108 self-propelled howitzer, M247 self-propelled anti-aircraft gun, M60A1E1, M4 Sherman, M48 and M60 tank, and M113 armoured personnel carrier.

Keywords: tank museum, fighting vehicle, artillery assets, USA